

TuinVAK

JAARGANG 8
NUMMER 4
SEPTEMBER 2024

HET VAKBLAD VOOR UITVOERENDEN IN DE GROENE SECTOR

Kleurrijke vaste
planten in de
openbare ruimte

Meesters in de Tuin:
meer dagen,
meer kennis

Biologische kwekerij
voor fruitbomen

KLEURRIJKE VASTE PLANTEN IN DE OPENBARE RUIMTE

VASTE PLANTEN WERDEN LANGE TIJD WEINIG IN DE OPENBARE RUIMTE TOEGEPAST, OMDAT ZE RELATIEF DUUR IN ONDERHOUD ZIJN. GRIFFIOEN WASSENAAR VOND EEN OPLOSSING MET ZIJN GREENTOCOLOUR-CONCEPT. "DE BASIS VAN GREENTOCOLOUR IS HET BEPERKEN VAN ONDERHOUDSKOSTEN", VERTELT STEFAN VERBUNT VAN GRIFFIOEN.

"Vaste planten zijn schitterend in de openbare ruimte", zegt Stefan Verbunt, algemeen directeur van Griffioen Wassenaar. "Ze brengen veel kleurbeleving en variatie. Als je een plantvak goed aanlegt, heb je negen maanden bloei per jaar. Dat is aantrekkelijk om naar te kijken en goed voor de biodiversiteit. Maar twintig jaar geleden zag je bijna nergens vaste planten in de openbare ruimte. De reden ze hadden de naam duur te zijn in onderhoud. Met die gedachte zijn wij aan de slag gegaan." In 2004 introduceerde Griffioen Wassenaar daarom GreentoColour. Inmiddels zijn er zo'n vijfduizend projecten met GreentoColour uitgevoerd, met name in opdracht van gemeenten, maar ook op bedrijfsterrainen, daktuinen, schoolpleinen en zorglocaties.

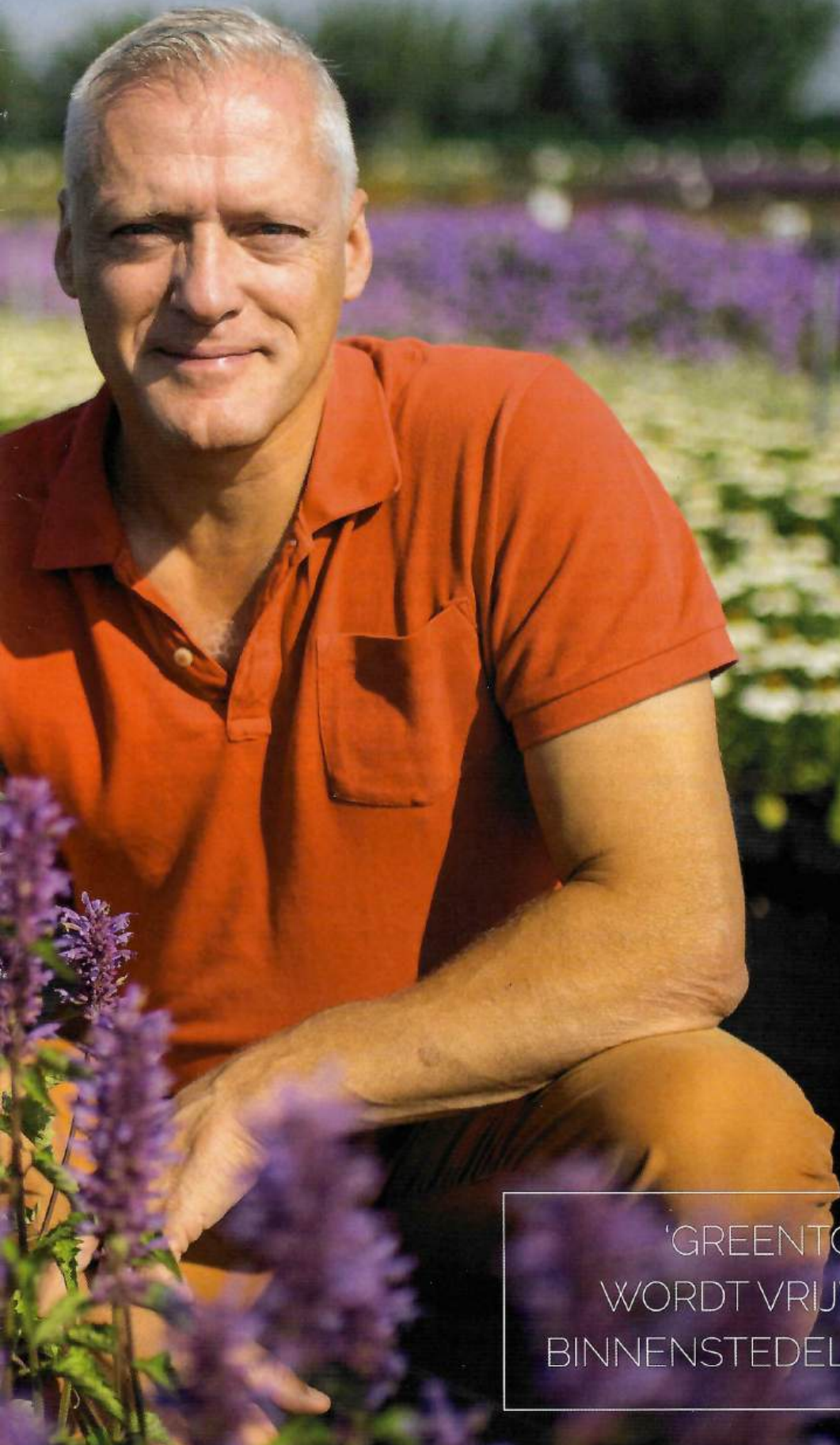
Uniek beplantingsplan

"Het concept van GreentoColour is: een vasteplantenborder met acceptabele beheerkosten", vertelt Verbunt. "Dat bereiken we door het plantvak vanaf de start goed aan te pakken. Iets goed aanpakken kost misschien veel maar is niet duur, want als iets goed gedaan is, is het een duurzame investering. GreentoColour bestaat daarom uit vier stappen." De eerste stap is het beplantingsplan. Verbunt: "We gaan op de locatie kijken om te zien wat hier het beste zou groeien. Wij hebben niet zoals sommige anderen een template voor zon, schaduw en halfschaduw. Nee, we maken altijd een uniek beplantingsplan. Daarmee kunnen we negen maanden per jaar bloei garanderen en ervoor zorgen dat er in de winter een aantrekkelijk beeld blijft, met

silhouetten en wat groenblijvende vaste planten."

Gezonde bodem

"De tweede stap is dat we de grond altijd voorbereiden. Grond is overal verarmd, met een te laag gehalte aan organische stof, of verslemt, dus met een te hoge dichtheid, of vervuild met bouwafval of onkruid. We kunnen de grond voorbereiden via vervanging van de top laag of door de bestaande grond te verrijken. Zo maken we een perfect plantbed met de juiste sporenelementen, respiratiesnelheid, EC en pH-waarde. De bodem geeft jarenlang voedingsstoffen aan de planten en laat regenwater goed door. Dat is belangrijk, want vaste planten krijgen schade als ze langer dan 24 uur in het water staan. Bewerk je

Stefan Verbunt: "Het concept van GreentoColour is een vasteplantenborder met acceptabele beheerkosten."

'GREENTOCOLOUR
WORDT VRIJWEL ALLEEN
BINNENSTEDELIJK TOEGEPAST'

de grond goed voor, dan heb je daar jarenlang profijt van."

Grotere planten

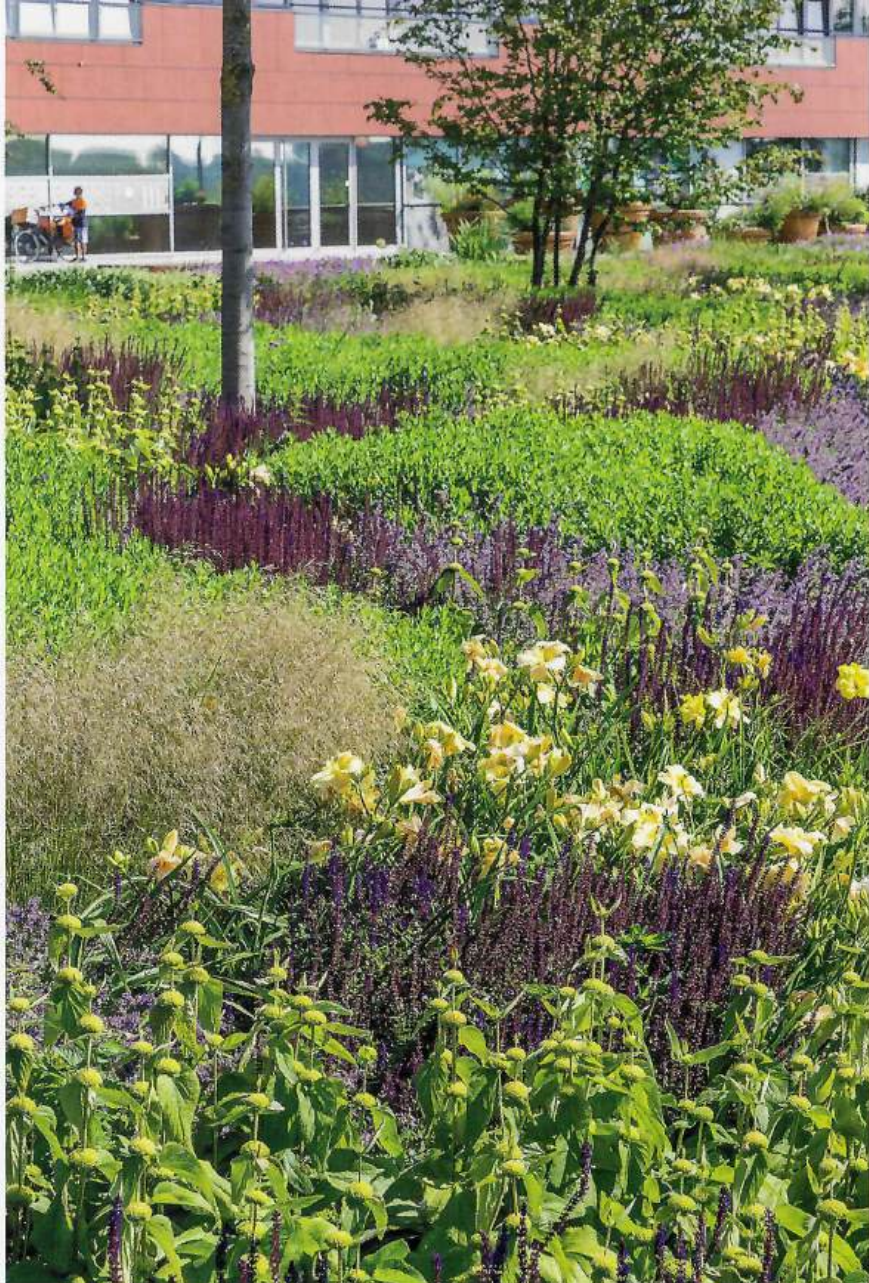
De derde stap is dat het plantvak gevuld wordt met relatief grote planten. Verbunt: "Bij Griffioen kweken wij uitsluitend P11, dat is met 1,4 liter significant groter dan de standaardmaat P9 met 0,8 liter inhoud. Wij planten 7 tot 9 planten per m². Met meer planten en grotere planten is het plantvak na één groeiseizoen vrijwel helemaal dicht. De bodem moet zo snel mogelijk bedekt zijn met bladmassa, want waar bladmassa is, kan onkruid niet groeien. Dat scheelt in onderhoud."

Onderhoud

De vierde stap bij GreentoColour is de aanpak van het onderhoud. "Iedereen leert op de tuinbouwschool dat je vaste planten na een paar jaar moet scheuren: de planten uitsteken, de dode delen verwijderen en de gezonde delen terugplaatsen", zegt Verbunt. "Dat is een arbeidsintensief proces. Wij pakken dat anders aan. Bij ons onderhoud is het maaien, mesten en mulchen in maart heel belangrijk. Daarmee verjongen we de plant, zodat scheuren niet meer hoeft. We maaien alles vlak boven de grond af als het loof zo'n 15 cm hoog is. We dwingen hem zo om adventiefknoppen te maken. De plant maakt meer bladmassa en wordt gedrongener. Dat betekent een robuuste plant, met veel bladmassa dat de grond afdekt."

Schoonhouden

Verbunt: "We houden de onderhoudskosten daarnaast ook beperkt door op een andere manier onkruid bij te houden. Onze vuistregel is: een plantvak met vaste planten moet je schoonhouden, niet schoonmaken. Als je moet schoonmaken, loop je achter de feiten aan en is het meer werk. Je moet onkruid verwijderen als het nog klein is. Dat betekent dus: zolang het plantvak openligt, moet je er relatief vaak zijn, maar kort. Als je minder vaak langsgaat, dan lijkt het alsof je geld bespaart, maar uiteindelijk ben je duurder uit. Bij groter onkruid is schoffelen niet meer genoeg, je moet het plantvak in om het onkruid

uit de grond trekken. Daarmee beschadig je ook de vaste planten en dan moet je inboet gaan plaatsen."

Andere budgettering

"Beheersdiensten zijn vaak gewend om op frequentie onderhoud te doen. Maar het onderhoud van vaste planten is op zicht. Je kunt geen planning op de kalender maken. Zolang een plantvak openligt, moet je vaak even langs om het onkruid bij te houden, vaker dan je gewend bent met een frequentiebestek. Maar daar staat tegenover: vanaf half juni is het vak stijf dichtgegroeid en dan heb je er tot volgend voorjaar nauwelijks werk aan. Dat brengt een andere manier van denken met zich mee. Bij een frequentiebestek weet je wat je uitgaven per maand zijn. Maar bij onderhoud op zicht geef je in het voorjaar het grootste deel van je budget uit. Je moet erop vertrouwen dat je vanaf half juni minder uitgaven hebt. Dat moet je inzien."

Inheems

Welke rol spelen inheemse soorten bij dit concept? "De basis van GreentoColour is het

beperken van onderhoudskosten. Dat verhoudt zich slecht tot het gebruik van inheemse soorten", zegt Verbunt. "GreentoColour wordt vrijwel alleen binnenstedelijk toegepast. De laatste tweehonderd jaar komen inheemse soorten niet meer voor binnen de steden. Dus als je ze plant, vallen ze vaak weer weg, omdat de stad als habitat ze niet aanstaat. Daar komt bij dat inheemse planten vaak een geconcentreerde bloeiperiode in juli en augustus hebben en daarna verdwijnen. Daarmee ontstaat er een gat in het plantvak, dat je onkruidvrij moet houden. Dat betekent meer onderhoud. En omdat ze korter bloeien dan gecultiveerde soorten, is er maar kort te eten voor insecten. Overigens bieden we wel een uitgebreide lijn aan wild en inheemse planten om ook aan deze vraag te voldoen. In GreentoColour is maximaal 20 procent inheems. Zo zorgen we al twintig jaar voor plantvakken met langdurig bloeiende vaste planten, die aantrekkelijk zijn voor mensen en insecten."

Tekst: Nolanda Klunder
Foto's: Griffioen Wassenaar